

1. Wśród wskaźników rezultatu mamy wskaźnik dotyczący "Liczba os. zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek". pomiar dokonywany jest w ciągu 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie i dotyczy osób które w tym czasie podjęły zatrudnienie. Czy ten wskaźnik dotyczy wszystkich form wsparcia np. animacji i jest obligatoryjny do zamieszczenia we wniosku? Czy w przypadku skorzystania z różnych form wsparcia 30 osób z ww. grupy np; w zakresie animacji lub zakładania PES, jest określony pułap związany ze wskaźnikiem zatrudnialności dla tej grupy? Czy niniejszy wskaźnik musi przewidywać i wskazywać jakąś wielkość liczbową czy też może opiewać na 0, ze względu na brak chęci korzystania tych osób z wsparcia, które nie niesie ze sobą możliwości zakładania PS i skorzystania z wsparcia finansowego?

Ww. wskaźnik dotyczy osób, które w okresie do czterech tygodni po zakończeniu udziału w projekcie zgodnie z zaplanowaną ścieżką podjęły zatrudnienie. Zgodnie z *Regulaminem konkursu RPDS.09.04.00-IP.02-02-012/15* określony został minimalny wymagany poziom realizacji wskaźnika dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, bez względu na rodzaj otrzymanego w projekcie wsparcia. Pomiar jest dokonywany w okresie do czterech tygodni po opuszczeniu programu.

W myśl Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020 na potrzeby pomiaru wskaźnika należy przyjąć wskazane poniżej definicję osoby pracującej:

„**Pracujący** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski

lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub własną działalność, które jednak chwilowo nie pracowały ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie.

Osoby prowadzące działalność na własny rachunek – prowadzące działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową - są również uznawane za pracujących, o ile spełniony jest jeden z poniższych warunków:

1) Osoba pracuje w swojej działalności, praktyce zawodowej lub gospodarstwie rolnym w celu uzyskania dochodu, nawet jeżeli przedsiębiorstwo nie osiąga zysków.

2) Osoba poświęca czas na prowadzenie działalności gospodarczej, praktyki zawodowej czy gospodarstwa rolnego, nawet jeżeli nie zrealizowano żadnej sprzedaży lub usług i nic nie wyprodukowano (na przykład: rolnik wykonujący prace w celu utrzymania swojego gospodarstwa; architekt spędzający czas w oczekiwaniu na klientów w swoim biurze; rybak naprawiający łódkę czy siatki rybackie, aby móc dalej pracować; osoby uczestniczące w konwencjach lub seminariach).

3) Osoba jest w trakcie zakładania działalności gospodarczej, gospodarstwa rolnego lub praktyki zawodowej; zalicza się do tego zakup lub instalację sprzętu, zamawianie towarów w ramach przygotowań do uruchomienia działalności.

Bezpłatnie pomagający członek rodziny uznawany jest za osobę pracującą, jeżeli wykonywaną przez siebie pracę wnosi bezpośredni wkład w działalność gospodarczą,

gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową będącą w posiadaniu lub prowadzoną przez spokrewnionego członka tego samego gospodarstwa domowego.

Bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność członek rodziny uznawany jest za „osobę prowadzącą działalność na własny rachunek”.

Żołnierze poborowi, którzy wykonywali określoną pracę, za którą otrzymywali wynagrodzenie lub innego rodzaju zysk w czasie tygodnia odniesienia nie są uznawani za "osoby pracujące".

Osoby przebywające na urlopie macierzyńskim/ rodzicielskim (rozumianym jako świadczenie pracownicze, który zapewnia płatny lub bezpłatny czas wolny od pracy do momentu porodu i obejmuje późniejszą krótkoterminową opiekę nad dzieckiem) są uznawane za „osoby pracujące”.

Osoby przebywające na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowaną opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego) są uznawane za „osoby biernie zawodowo”, chyba że są zarejestrowane już jako „osoby bezrobotne” (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo).

„Zatrudnienie subsydiowane” jest uznawane za "zatrudnienie". Należy je rozumieć jako zachętę do zatrudnienia zgodnie z definicjami Polityki Rynku Pracy (LMP): Zachęty do zatrudnienia obejmują środki, które ułatwiają rekrutację osób bezrobotnych i innych grup docelowych lub pomagają zapewnić ciągłość zatrudnienia osób narażonych na przymusowe zwolnienie z pracy. Zachęty do zatrudnienia odnoszą się do subsydiowania miejsc pracy na otwartym rynku prac, które mogą istnieć lub zostać stworzone bez dotacji publicznych i które, jak należy mieć nadzieję, utrzymają się po okresie subsydiowania. Miejsca pracy, które mogą być subsydiowane, dotyczą zwykle sektora prywatnego, ale do uzyskania wsparcia kwalifikują się również miejsca pracy z sektora publicznego i instytucji niekomercyjnych, przy czym rozróżnienie nie jest wymagane. Środki publiczne w postaci zachęt w zakresie zatrudnienia mają swój udział w kosztach zatrudnienia, przy czym większość tych kosztów nadal ponosi pracodawca. Nie wyklucza to jednak przypadków, kiedy wszystkie koszty pracy pokrywane są przez określony czas ze środków publicznych.

Status na rynku pracy jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie.

Zgodnie z powyższą definicją należy przyjąć, że w ramach przedmiotowego wskaźnika będą wliczani uczestnicy projektu, którzy podjęli działalność gospodarczą bez względu na to, czy działalność jest wynikiem otrzymania dotacji w ramach projektu, czy też nie. Na potrzeby pomiaru wskaźnika nie zostały określone szczególne wymagania co do długości i formy zatrudnienia.

2. Czy zaplanowanie we wniosku działań związanych z racjonalnymi usprawnieniami powoduje iż Wnioskodawca musi zapewnić udział we wniosku zapisanej liczby osób które mogą skorzystać z udogodnień? Przykładowo: Wnioskodawca we wniosku zapisał iż wsparcie w zakresie racjonalnych usprawnień przewiduje dla 6 osób z niepełnosprawnością – czy znaczy to że tyle osób musi zostać zakwalifikowanych do projektu? Czy w przypadku większej liczby osób z niepełnosprawnością

zakwalifikowanych do projektu istnieje możliwość zwiększenia kwoty przewidzianej na koszty związane z racjonalnymi usprawnieniami?

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020* mechanizm racjonalnych usprawnień w odniesieniu do projektów realizowanych ze środków EFS oznacza możliwość finansowania specyficznych usług dostosowawczych lub oddziaływania na szeroko pojętą infrastrukturę, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie (w charakterze uczestnika lub personelu) osoby z niepełnosprawnością. Każde racjonalne usprawnienie wynika z relacji przynajmniej trzech czynników: dysfunkcji związanej z danym uczestnikiem projektu, barier otoczenia oraz charakteru usługi realizowanej w ramach projektu. W projektach dedykowanych, w tym zorientowanych wyłącznie lub przede wszystkim na osoby z niepełnosprawnościami (np. osoby z niepełnosprawnościami sprzężonymi) oraz projektach skierowanych do zamkniętej grupy uczestników (np. dzieci określonego ośrodka wychowania przedszkolnego), wydatki na sfinansowanie mechanizmu racjonalnych usprawnień są wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu. Tak zaplanowane wydatki stanowią plan budżetowy, który będzie podlegał weryfikacji na etapie realizacji projektu.

Należy pamiętać, że wniosek o dofinansowanie podlega całościowej ocenie i wszystkie jego elementy mają wpływ na ostateczną ocenę wniosku w procesie aplikowania o dofinansowanie. W związku z powyższym jeżeli we wniosku o dofinansowanie projektu Wnioskodawca zaplanuje wykorzystanie mechanizmu racjonalnych usprawnień dla określonej liczby osób oraz wskaże określone wartości wskaźników związanych z wykorzystaniem tego mechanizmu, to w przypadku wybrania projektu do dofinansowania na etapie realizacji projektu będzie wymagane osiągnięcie zaplanowanych założeń.

IOK zapewnia możliwość finansowania i kwalifikowania wydatków związanych z mechanizmem racjonalnych usprawnień poprzez elastyczność budżetu projektu, o której mowa w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*. Umożliwi to Beneficjentom dokonywanie przesunięć środków w ramach budżetu na ten cel, w momencie pojawienia się w projekcie specjalnych potrzeb osoby lub osób z niepełnosprawnościami. W związku z tym, w przypadku większej liczby osób z niepełnosprawnością zakwalifikowanych do projektu istnieje możliwość zwiększenia kwoty przewidzianej na koszty związane z racjonalnymi usprawnieniami w ramach przyznanej kwoty dofinansowania, po uzyskaniu zgody IOK.

3. Czy w ramach kosztów związanych z racjonalnymi usprawnieniami, w przypadku np.: 6 osób z niepełnosprawnością o zbliżonych właściwościach np. ruchowych, koszty przypadające na 1 osobę można połączyć w celu zapewnienia infrastruktury dostosowanej do potrzeb tych osób? Kiedy można zaplanować sfinansowanie takiego zakupu – przed czy po zakwalifikowaniu do projektu osób z niepełnosprawnościami? Czy konieczne jest zakwalifikowanie wszystkich osób z niepełnosprawnością w jednym momencie aby dokonać niezbędnego zakupu w ramach racjonalnych usprawnień?

Na podstawie *Wytycznych w zakresie realizacji równości szans i (...)* mechanizm racjonalnych usprawnień – to **konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku**, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami. *Wytyczne* wskazują, że każdy wydatek poniesiony w celu ułatwienia dostępu i uczestnictwa w projekcie osób z niepełnosprawnościami jest kwalifikowalny, o ile nie stanowi wydatku niekwalifikowalnego na mocy przepisów unijnych oraz *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

W ramach przykładowego katalogu kosztów racjonalnych usprawnień przedstawionych w *Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i (...)* występują pozycję związaną z dysfunkcją ruchową potencjalnych uczestników, co w opinii IOK umożliwia sfinansowanie przedmiotowej infrastruktury. Według IOK mechanizm racjonalnych usprawnień może zostać zaplanowany dla wszystkich uczestników projektu z podobną dysfunkcją w celu zapewnienia infrastruktury dostosowanej do potrzeb tych osób. Jednakże łączny koszt racjonalnych usprawnień na jednego uczestnika w projekcie nie może przekroczyć 12 tys. PLN.

Zaplanowanie sfinansowania w/w zakupu może nastąpić przed zakwalifikowaniem do projektu osób z niepełnosprawnościami i powinno wynikać z analizy/charakterystyki przedstawionej we wniosku o dofinansowanie projektu. Jednocześnie IOK przypomina, że mechanizm racjonalnych usprawnień jest uruchamiany wraz z pojawieniem się w projekcie (w charakterze uczestnika lub personelu) osoby z niepełnosprawnością. Decyzję w sprawie finansowania mechanizmu racjonalnych usprawnień każdorazowo podejmuje IOK będąca stroną umowy o dofinansowanie projektu, biorąc pod uwagę zasadność i racjonalność poniesienia dodatkowych kosztów.

4. Czy w przypadku kiedy w ramach wniosku, Wnioskodawca nie przewiduje finansowania kosztów m.in dostosowywania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnością czy objęcia uczestników projektu szkoleniami w zakresie kompetencji cyfrowych, należy wprowadzić do zapisów wniosku wskaźniki odnoszące się do w/w form wsparcia ? Jeśli tak, to czy wnioskodawca ze względu na brak tego typu wsparcia w projekcie przy jednoczesnym obligatoryjnym warunku zamieszczenia tych wskaźników we wniosku, ma w tym wskaźniku wpisać wielkość 0?

Zgodnie z *Regulaminem konkursu RPDS.09.04.00-IP.02-02-012/15* wnioskodawca zobowiązany jest wybrać wszystkie adekwatne dla zaplanowanego w projekcie wsparcia, wspólne wskaźniki produktu z listy WLWK stanowiącej załącznik nr 2 do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, w tym (jeśli dotyczą):*

- a) liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [szt.];
- b) liczba osób objętych szkoleniami / doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych [osoby];
- c) liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami.

W ramach kryterium formalnego IOK weryfikuje, czy wniosek o dofinansowanie projektu zawiera wszystkie wskaźniki obligatoryjne dla danego typu projektu (w tym wskaźniki z ram wykonania, jeśli są takie które odpowiadają zakresowi projektu) z przypisaną wartością docelową większą od zera. Weryfikowane jest, czy we wniosku o dofinansowanie zostały zawarte wszystkie wskaźniki obligatoryjne dla konkursu, określone w Regulaminie konkursu, rozdział 2, podrozdział 5, pkt. 1, oraz dodatkowo wskaźniki wskazane w Regulaminie konkursu, rozdział 2, podrozdział 5, pkt. 2 – adekwatne dla zaplanowanego w projekcie wsparcia, tj. wspólne wskaźniki produktu z listy WLWK, inne niż wymienione w Regulaminie konkursu.

W związku z powyższym nie należy wykazywać tych spośród wymienionych w pkt. 2 wskaźników, które nie odzwierciedlają wsparcia udzielanego w projekcie.